

bestrijdt en
dan werpt
niet ex ab-
nterde. En
aan zou dit
consequentie
en ingewik-
maken van
gen zulk een
rik, dat on-
recht mag
in deze met
len.
en de schrij-
deductien
lan moet hij
d is daaren-
telling volgt
at vast, dat
de leelijke
andmerken,
voord: Con-
nen van we-
zethode
is, als het
ce bij het
onder alle
er gebrand-
en het een
deze punten
en herhaal-
de ethische
derne theo-
op honora-
en dat er
er van ver-
n of andere
rijver dezes
de Gere-
zich toch
ze kringen
en blad on-
geredigeerd
lere lieflijk-
blijken uit
r 493.
el verder en
er menschen,
kent hij ook
loed op land
in de zijnen
ms volk vol-
t, om op de
en dat wel
en ge-
kracht en
t. Op deze
te willen of
heerschap
tij is immer
st van talent
n volk, naar
ys een klein
heerschap
ij van den
ekelijk wat
ort bestek
zijn ideaal.
rwijs, de
wijs onbe-
og zelfs het
n plicht die
den plicht
paling mag
houden en
od op zijn
heid heeft
ig van die
bij verzuim
deelt deze
armede te
st te bid-
schuld te
is men op
d gericht
made niet
e redactie
ze blijf-

volwassen doopelingen was in de vierde eeuw, toen de heidenen zich bij massa's in de Christelijke kerk lieten opnemen, dan ook buitengewoon groot, en om voor deze doopelingen en hun familie gereede plaatsen te vinden, moest de localiteit zeer aanmerkelijk wezen. Er werd toen dan ook niet in de kerk zelve gedoopt, maar alleen in dit afzonderlijk alleen voor den Doop en voor de Catechisatie bestemd gebouw.

Later intusschen, toen de Kinderdoop meer algemeen werd, en hierdoor de ophooping van doopelingen verviel, en allengs alle kerken het Dooprecht erlangden, en tevens de besproeiing de onderdompeling verving, hadden deze kolossale Baptistaria geen zin meer, en had de Doop meest in de kerken plaats, in een in het noordelijk gedeelte der kerk geplaatste Doopvoet, die aanvankelijk altoos van gehouwen steen was, en of in den vorm van een trog, of in den vorm van een kelle werd uitgehouwen. Nog later werd de steenen voet vaak door een metalen bekken vervangen, dat dan geplaatst werd op een standaard. Over het bekken was dan vaak een rijk versierd deksel aangebracht, om het water voor vervulling te behoeden. En bij het bekken hoorde dan een kan, waaruit het water gegoten werd.

Van Gereformeerde zijde nu moet ook de Bediening van den Doop geheel vrij bezien worden. Men kan den Doop bedien in een open water, hetzij in een stilstaand water, hetzij in een rivier. Voorts de Doop door onderdompeling blijft altoos de oorspronkelijke, zoodat er b.v. geen de minste bedenking tegen bestaat, dat men in Oostersche landen, met warm klimaat, waar de bevolking toch dagelijks gewoon is, in zulk een water zich te baden, den Doop van volwassen bekeerlingen alsnog door onderdompeling in zulk een open water bedient; mits, want dat blijft voorwaarde, mits dat de gemeente er bij tegenwoordig zij, en er gelegenheid zij voor openbare godsdienstoefening.

In ons klimaat daarentegen, waar bijna uitsluitend kleine, pasgeboren kinderkens gedoopt worden, zou het onzinnig en kleingeestig zijn, op zulk een onderdompeling te staan, en is de besprenging volkomen voldoende. En deze besprenging is te meer aan te bevelen, omdat ze in winter en zomer in het kerkgebouw zelf kan plaats hebben, en er dus geen godsdienstoefening in de open lucht voor vereischt wordt.

Doch dan ware het ook wenschelijk, dat de Doopvoet een vaste plaats in het kerkgebouw had, daar steeds aanwezig was, en zoo geplaatst werd, dat de toediening van den Doop door heel de gemeente kon aanschouwd worden.

Een standaard met bekken zou daarvoor minder geschikt zijn. Alleen de steenen Doopvoet biedt daarvoor genoeg vastheid en soliditeit aan. En bij die Doopvoet zou dan een niet te kleine kan horen, waaruit het water in de heilighheid van de Doopvoet werd uitgegoten.

Denkt men zich nu, gelijk het in ons schema werd voorgesteld, dwars voor de gemeente een verhevenheid, enkele trappen hoog, waarop de kerkeraad plaats nam, dan zou metterdaad de aangewezen plaats voor deze Doopvoet in het centrum van die verhevenheid zijn. Men zou dan terstond bij het binnentreden van het gebouw zien, dat deze Doopvoet op een eigen doel wees. Heel de gemeente zou steeds de Doopvoet, waarbij ze gedoopt was, voor oogen hebben, en zo telkens aan haar Doop herinnerd worden. En de bediening zelve zou noch opeenthooping noch verwarring veroorzaken, en tevens voor aller oog zichtbaar zijn.

Wat het Sacrament van den heiligen Doop aangaat is de plaatsing van het instrument van den Doop als een vast bestanddeel van het geheel in het gebouw zelf, alzoo niet aan moeilijkheden onderhevig.

Mits men van het Doopbekken tot de Doopvoet terugkeert, is de plaats voor deze voet vanzelf aangewezen, en levert geen bezwaar op voor de ruimte.

Veel moeilijker is het, in het gebouw zelf een blijvende en vaste plaats te winnen voor de Avondmaalstafel, en althans in kleine gebouwen is deze moeilijkheid zelfs zoo groot, dat men er niet licht in slagen zal, ook dit tweede Sacrament in den bouw der kerk zelve tot uitdrukking te brengen.

Aanvankelijk, dit hield men wel in het oog, toen de gemeenten nog zeer klein waren, zat men bij elke godsdienstoefening gezellig om een tafel bijeen, geheel afgescheiden van de vraag, of er Avondmaal bedient werd of niet. Men deed dat precies zooals wij het nog doen wanneer er een kleine vergadering wordt gehouden. Dertig, veertig menschen kon men om een lange tafel nog zeer wel plaatsen.

Toen kwam dus de tafel er niet bij, maar de tafel was er vanzelf, en op die gewone tafel werd het brood en de wijn aangebracht, gelijk we dit thans doen als er bij of onder een vergadering iets zal genuttigd worden.

Doch toen de gemeente zich uitbreidde, stond men ten deze dadelijk voor een bijna onoverkomelijke moeilijkheid. Eerst kon men dan om een tafel nog in dubbele rijen gaan zitten, en over elkaar heenreiken, maar zoodra er meer dan honderd personen bijeenkwamen, ging ook dit niet meer. Men moest er zich toen wel toe bepalen, dat alleen de opzieners, met enkele andere leden, achter de tafel plaats namen, dat de voorzij van de tafel overbleef, en dat dwars voor die tafel, in meerdere rijen de gemeente zich op stoelen of banken een plaats zocht.

Ook zoo echter bleef de tafel nog altoos staan, en ontstond nu maar de vraag, hoe men de velen met die tafel in gemeenschap zou brengen, voor het ontvangen van den wijn en het brood. Dit nu liet zich op tweeërlei manier denken. Of dat de gemeen-

teleden achtereenvolgens van hun plaats opstonden, en tot die tafel toetraden, om brood en wijn te nemen. Of wel dat de gemeentelieden zitten bleven, en dat van de tafel het brood en de wijn door de diakenen of opzieners naar hen werden toegebracht, naar een ieder op zijn plaats.

Nog later intusschen werd ook hiervoor de schare te groot. Waar soms duizend en meer personen bijeenkwamen, kon de huiselijke inrichting van de tafel niet in stand worden gehouden, en de prediker kon niet meer van achter een tafel spreken. Hij moest hooger worden geplaatst, om door allen te kunnen gezien en gehoord te worden, en zoo werd de tafel, ingekrompen tot een altaar, van den overigen dienst afgescheiden, en straks, geheel afgescheiden van dit altaar, de communie aan de toetredende gemeentelieden uitgereikt. Een usantie waarbij men dan tevens het gebruik van den wijn voor de leden allengs afschafte. De dubbele bediening hield te veel op; kon, nu er geen tafel meer was, licht tot morsen leiden; en werd bovendien overbodig geacht toen de leer indrong, dat heel de Christus, met vleesch en bloed, in den ouwel aanwezig was.

De Reformatie die principieel tegen deze geheele voorstelling in verzet kwam, kon uiteraard met deze bestaande usantie geen vrede nemen, en keerde daarom terug tot wat vroeger had bestaan. De tafel werd hersteld, en weer werd in onderscheiden landen de dubbele usantie ingevoerd, om of de leden der gemeente van hun plaats te laten opstaan, en tot die tafel te doen naderen, om daar, geknield, uit de handen van de geestelijken brood en wijn te ontvangen, of wel door de gemeentelieden op hun plaatsen te laten zitten, maar nu door de diakenen, en ook door de opzieners, het brood en den wijn naar de gemeentelieden te laten heendragen.

De eerste usantie bestaat nog in de Luthersche en in de Engelsche Episcopale kerk.

Op de verheven ruimte vóór de gemeente, staat dan een kleine tafel, waarop zich brood en wijn bevinden. Minstens twee Dienaren plaatsen zich bij die tafel. En dan naderen de gemeentelieden, en knielen zes tot tien tegelijk voor die tafel neder, om uit de handen van de geestelijken, eerst het brood en daarna den wijn te ontvangen, waarbij deze dan telkens de instellingswoorden herhalen.

In de Fransche Gereformeerde kerken daarentegen, en ook in enkele Zwitsersche volgt men nu nog de omgekeerde orde, en laat de gemeentelieden elk op hun plaats zitten, terwijl onderscheiden leden van den kerkeraad het brood en den wijn in de hand nemen, en hiernaede van lid tot lid rondgaan.

Op deze van onze usantie geheel afwijkende gewoonte, zie men niet dadelijk te veroordeelen. Zie handhaaft toch beter dan onze gewoonte de eenheid van handeling. Men doet de leden niet in groepjes in, die aan afzonderlijke tafels plaats nemen. En wijl alzoo de handeling meer haar eenheid behoudt, loopt ze ook veel sneller af. Voor kleine gemeenten, waar men in den regel niet meer dan twee tafels heeft, zou ze dan ook zeer goed in te voeren zijn, en het denkbeeld van een vergadering van geloovigen beter handhaven, dan dit thans geschiedt.

Maar ook hier is het de grootte der gemeente, die storend tussenbeide treedt. Bevinden zich in eenzelfde gebouw een 7 à 800 leden, die aan het Avondmaal wenschen deel te nemen, dan maakt het rond-dragen van brood en wijn een min plechtigen indruk. De ruimte tusschen de stoelen is dan te klein om er goed door te kunnen. Men moet dan wringen en dringen, en een lid dat onder dat voorbijgaan in der haast een stuk brood van den schotel en een teg uit den beker moet nemen, is daarbij onrustig en niet tot zelfinkeerig in staat. En laat men de gemeentelieden opstaan, en bij de tafel neerknelen, dan wordt onwillekeurig in veler oog, die tafel toch weer een altaar, en gaet elk denkbeeld van een gemeenschappelijk maaltijd teloor.

Het best ware dan nog, wat men in enkele gebouwen met een ongebruikt koor heeft beproefd, t. w. dat men in dit koor bij manier van een hoefijzer zeer groote, lange tafels plaatste, waar nagenoeg allen op eenmaal een plaats konden vinden.

Het rustig neerzitten aan een tafel, maar zoo dat tevens allen te zaam aansitten, is metterdaad het ideaal. Dan blijft het één vergadering. Dan is men allen saam. De eenheid blijft bewaard. Er is geen haast, om weer voor anderen plaats te maken. En toch loopt alles in een twintig minuten af, zoodat niets belet het Avondmaal meermalen, of zelfs telkens na den gewonen dienst te houden.

Vredelied.

Indertijd is door ons niet voldaan aan het verzoek tot aankondiging van de twee periodieke bladen, die in de studentenwereld der *Vrije Universiteit* het licht zagen.

Ons kwam voor, dat een kring van studenten nog geen deel uitmaakt van het publieke leven, en dat uit dien hoofde wat in dien kring geuit wordt, nog niet valt onder de publieke censuur op publicistisch of letterkundig terrein.

Zelfs ontvingen we den indruk, dat de twee bedoelde bladen meer hun ontstaan dankten aan zekere schakeering in het studentenleven, dan aan onwettigbarendrang tot gedachtenuiting. Nu kan de worsteling tusschen twee zulke schakeeringen binnen den studentenkring hoofd en hart vervullen, maar het gaat niet aan, hierin het groote publiek te mengen.

Het sprak bijna vanzelf, dat de twee denkbeelden *Calvinisme* en de *Studentenwereld* niet aanstands hun zuivere oplossing en hogere eenheid zouden vinden. Er moest wel komen een eerste periode van tasten en voelen en bedektelijk woelenden strijd. Daarna een periode, dat beide termen van het probleem van weerszijden strak getrokken werden. En zoo eerst kon de periode worden voorbereid, die een waarlijk Calvinistisch studentenleven tot resultaat zal hebben.

Dien loop neemt het leven steeds waar twee onderscheiden elementen een oplossing in eenheid zoeken. Het verbaasde ons dus niet, hiervan ook op dit terrein te hooren. We merkten dat de heeren nu in de tweede periode waren, en zagen reeds uit naar de ure van overgang in de slot-periode, die dan, God geve het, blijvend en duurzaam moge zijn.

Hoe minder nu het publiek buitenaf zich hierin mengde, hoe beter. In het huwelijks komt ook wel eens worsteling tusschen tweeërlei karakteraad voor, maar wee den dommen man of de dwaze vrouw, die er derden bij haalde. Niets is zekerder middel, om wat er kwaad in zulk een worsteling mocht schuilen, te vergeren.

Ons zwijgen was dus geen gemis aan belangstelling. Tot op zekere hoogte vonden we deze worsteling van twee schakeeringen zelfs zeer interessant. Alleen dat de heeren hun maandelijksche bulletins aan de deur aanplakten, vonden we een teeken van min gezond leven.

Dat we thans hierop komen heeft intusschen van verre de strekking niet, om nu toch te doen, wat we eerst in strijd met onze roeping achtten, maar wel om over één ding onze blijdschap uit te spreken.

Wat dit is, zal den lezer duidelijk worden, zoo hij kennis neemt van dit waarlijk schoone gedicht, voorkomend in één der bladen, in *Nil Desperandum*, no. 8 en getiteld *Rospitem tot eendracht*.

Dit poetisch schoone vers luidt aldus:

Welhaast komt de dag, waarop Neerland de Krone Zal drukken op 't hoofd van de glorie van 't land, Op 't hoofd van de blonde Vorstinne, wier trone Zal vaststaan met God en de kracht onzer hand, Op, broeders! Vergaart u in eendracht des geestes, Verget den twist, die verscheurt en verdeelt; Staat schouder aan schouder ten dage des feestes; Voor goed zij de breuke der broedren geheeld!

In eendracht ligt macht, die de wereld verovert, Den vijand doet wijken, den weêrstand verbreekt, Van eendracht straalt glans uit, die de oogen betoovert, En die tot het hart meer dan woordenpraal spreekt. De liefde herleeve, de broederhand hechte U nauw weer te saam tot één leven en doel; Laat vallen den scheidsmuur, dat lieftde dien slochte; Vlucht 't vuur den twist, dempt der jammeren poel!

Zeg, liever! wij willen het erfdeel bewaren Der vaderen, gekocht met hun goed en hun bloed; Wij willen herstellen gebouw en pilaren, En zonen der geuzen zijn, mannen vol moed! Wij willen de leus van den eeuwgeest bekampen, De leer uit den afgrond, die Neerland ontwijdt; Het Vaderland redden van duizende rampen, En 't vaandel verheffen ten eerlijken strijd!"

Waukt op, ja waukt op uit uw nietige droomen; Laat af van den haat, zoo versplintert de kracht! Wie weet de stem der eeuw heeft vernomen, d'ontelbare schaar, die ons tengt en belooft, Die smek't: 'voer, o God! alle mannen weder saam, Die U nog belijden in woord en in daad, En wi, wie den broederband scheurt, toch beschamen: In eendracht ligt kracht en tweedrachtigheid schaadt!"

O, weest aan 't beginsel der dappere helden Getrouw, weest den eernaam van Geuzen kroos waard; Waar zij eens hun bloed voor hun vrijheden stelden Voor God en 't geloof, — weest daag! niet ontwaard! Een erfdeel is ons dat beginsel der vaderen, Een schat, ons gemaakt, maar zoo lange veracht; Streeft daag! erna, om hun beeld meer te naderen, Dat beeld is zoo schoon en het spreekt ons van kracht!

Het spreekt ons van kracht uit 't geloofde verkrigen; Het spreekt ons van adel, van herheid, van moed; Het zegt ons, wat kracht in Gods Woord is gelegen, Wat Hij door een volk, dat hem vreesen wil, doet! Een bloem in het licht moet het heerlijkste pralen; Een mensch in het licht moet een lichtdrager zijn, Gij zijt in het licht; laat het helder dan stralen, En zorgt, dat het koestrend de wereld beschijnt!

Op! Grijpt naar uw vaan, laat het eendracht weer wezen, Als 't volk om zijne vanen geestdriftig zich schaaft; Slechts onder Gods leiding staat niets U te vrezen, En onder Zijn hoede blijft 't eendracht bewaard. Doet hooren die spreuk, uit geloofkracht geboren; Slaat 't oog op uw vaan, op dat machting parool; De moed zal herleven, het licht weer gaan gloren; En sterker de band zijn bij 't zien op 't symbool!

Het: — "Ons bindt de Vriendschap!" — Stijg 't jub'land in 't ronder, Een vriendschap, geworteld in 't Woord onzes Gods; Verbant de krakelen; slaat broedren geen woede; De vriendschap sta vast, onverwikt, als een rots. Het kroost van Minerva zal vreugd weer ontvangen, Als Eendracht de pokels zal vullen met wijn; En daveren zullen de zalen van zangen, Die tolken van geestdrift en broedermin zijn!

De dag is nabij, waarop Neerland de Krone Zal drukken op 't hoofd van de glorie van 't land, Op 't hoofd van de blonde Vorstinne, wier trone Zal vaststaan met God en de kracht onzer hand! Houdt fier en eendrachtig we van dan naar boven, Voortstrijdend langs wegen, zoo kleurrijk gevuld; En zweert, dat de tijd nooit uw lieftde zal dooven Voor Neerland's Vorstin, met 't volks glorie omhuld!

Er staat als dichter de naam *Altos* onder. We weten dus niet, wie dit stuk gemaakt heeft.

Maar in onze proza-tijd was het ons een oorzaak van verwikkelende vreugde, op zoo dappere, Da Costiaanse wijze, de hier door een student te zien hanteeren.

Verzen maakt een ieder, aan het rijmen waagt zich Jan en Alleman in ons goede Nederland.

Maar een wezenlijk "gedicht" uit de volle borst te kunnen zingen, in zoo gespieerde taal, hier is talent eisch voor, en het was ons een wezenlijke verrassing te ontdekken, dat er belofte van zulk een talent onder deze jonge mannen schuilt.

Ons dunkt zulk een *Rospitem* kan niemand, die voor echte poëzie ontvankelijkheid in de ziel bezit, koud laten.

Uit de Pers.

Over het goede rentmeesteren schrijft het *Geref. Volksblad* van Ds. de Haas:

Het stofelijke behoort tot het geestelijke ook in de kerk van Christus, zoolang zij in deze aardsche bediening bestaat. Overgeestelijkheid, die niet zelden in geldigheid wegtelt, spreekt listig zomin mogelijk van de stofelijke dingen der kerk Gods, alsof de vervulling van de stofelijke behoefte, maar zoo voor 't rijpen lag. En toch een ieder, die met de zaken der kerk van nabij in aanraking komt, weet dat wel beter.

De stofelijke behoeften zijn soms zeer belangrijke en zeer ingewikkeld ook. De kerk beschikt gewoonlijk maar over het allernoodigste.

Een kaal, ongeëld gebouw met steenen vloer, in den winter liefst geheel onverwarmd, dikwerf een local zonder behoorlijke zoldering, met de kappaten in 't zicht een ditzkerkeraadkamer, die meer schuurrij, dan kamer gelijkt, ziedaar een lijn of twee rijen, die u zeggen, hoe onze kerkgebouwen op vele plaatsen er nu nog uitzien. En dit kan ook op velen van die plaatsen kwalijk anders. Want er was geen geld meer, indien men reeds voor eigen geld een zulk een primitief local van de vergadering van Gods kerk heeft kunnen in elkander zetten. Op de meeste plaatsen rust op de eerste beginnende gebouwtjes nog een handvol schuld, die nog nooit kan afgelost, waarvan de rente nauwelijks op tijd betaald kunnen worden.

Zoude nu iemand in ernst meenen kunnen, dat zulke toestanden den Heere in den hemel welbehagelijk zijn?

Wij gelooven, dat de Heere ze in zijn lankmoedigheid verdraagt, maar dat God ze geenszins goedkeurt.

Stellig een van de ordinantiën Gods is ook deze, dat wij de tering naar de nering zullen zetten.

In de eenvoudige schuurrij en noodnulpkerk-localen van het eendrachtig goed zijn voor het hart der geloovigen. Gouden kerken maken dikwerf houten herten.

Nog dezen winter hebben wij meer dan eenmaal geprekeerd in een ruimte van 3 meter breedte bij 4 meter lengte en 3 meter hoogte. Ook daar was het meer dan eens goed voor het hart van Gods kinderen.

Maar vergeet niet, dat zich kunnen behelpen moet uitzondering blijven.

Regel moet zijn, dat op iedere plaats, waar de kerk des Heeren tot openbaring komt, een doelmatig gebouw verrijst, waar de gemeente des Heeren kan samenkomen.

Die gebouwen behoeven niet zoo mooi en fraai te zijn, dat ieder voorbijganger ze bewondert, maar zij zij voor het eendrachtig goed, alsnog overleed, het schoone aan 't nuttige komt aan, moet allernuttigst een Christen het lieflijke boven het welgevormde kiezen.

Ook dat is overgeestelijke overdrijving die schaad. Bovendien hij bouwt een kerklocaal niet voor 29 jaar en 11 maanden.

Gij bouwt de kerk voor eeuwen.

Gij gelooft immers, dat de kerk des Heeren op aarde wezen zal tot op den dag van zijn wederkomst.

Welnu daaraan moet ook de uitwendige bouw van de plaats der samenkomsten der geloovigen eenigszins beantwoorden. De oude kathedralen die onze vaderen uit de handen van Rome genomen hebben, zijn stellig sprekende modellen, hoe wij onze gereformeerde bedieningen niet moeten inrichten. Maar in een opzicht moeten deze eervardige, eeuwenoude gebouwen toch uit. In stevigheid en soliditeit. Hiervoor nu moet de gemeente zorgen als zij tot kerkbouw komt. En daar is geld voor noodig. En dat geld eischt God van zijn gemeente. Gaat het niet, omdat geld direct zoo bijeen te krijgen dat de gemeente geheel zonder schuld aan haar gebouwen komt, dan steekt er niet de minste zonde in om hiervoor een somme gelds op te nemen, onder behoorlijke garantie van rentebetaling en in overeenstemming met de draagkracht van de kerken in 't algemeen en van de eigen kerk in 't bijzonder. En ook hierbij blijve alle schielijke angstvalligheid buiten gesloten.

Nog eenmaal de kerk is geen vereniging voor 29 jaar en 11 maanden. De kerk zet zich voort. Nu komen onze kinderen.

Het is volstrekt niet noodig, indien daar andere dingen die direct onze hulp eischen tot uitbreiding van het koninkrijk Gods, dat het levende geslacht de gemaakte schuld reeds aflost. Indien dit kan, zooveel te beter. Maar indien daaronder de zaak van armen, zending, opleiding en zooveel meer ligt, dan gaan de laatste behoeften voor, en bepaal de aflossing voor de kerk zich tot de gemaakte afspraak van rentebetaling en successievelijke schuld-delging.

En toch deze behoeften nu moeten alle leden groot en klein, naar vermogen bijdragen.

Wij schrijven NAAR VERMOGEN en onderstrepen, Waarom?

Omdat hierin op vele plaatsen nog veel hapert. Wij wezen daarop in een vorig artikel.

Wij leggen daarom thans op den eisch naar vermogen den nadruk.

Indien alle leden naar vermogen steun boden aan hun kerkelijk leven, het zou er op de meeste plaatsen heel wat beter uitzien.

Maar helaas er zijn er, die zich aan het dragen van de lasten hunner kerk voor een deel, klein of meerder onttrekken; die bepaald de mingevoeden het meest laten betalen; hun silversduk van den grootsten omvang overgelukkig veel hooger schatten, dat de kleine pausmunt in zilver van den minder bedeelde broeder of mester.

Wie weet een goede weg, om dit misbruik uit Godes kerk van den tegenwoordigen tijd af te stellen en weg te doen?

Ons Amsterdamseke nustergemeente laat bij het afleggen van de gebedsblijden ook door de kinderen der gemeente, ieder heijlend lid, terstond een inschrijvingsbillet voor hun kerk uitreiken.

Stel u voor er zijn drie of vier kinderen uit een gezin, die te gelijk belijden doen, dan krijgt ieder hunner afzonderlijk zulk een inschrijvingsbillet, om daarop naar vermogen een zeker bedrag per jaar te beloven en het aldus ingevuld aan zijn adres te doen bezorgen. Wij achten dit althans een wijzen en behoort te worden aangestuurd.

Het kerkelijke leven is bij verreweg de meeste menschen nog zoo onontwikkeld, dat gezinnen met verscheidene volwassen kinderen, op weinig uitzonderingen na de kerkelijke contributies aan de zorg van de ouders alleen overlaten. Wanneer zullen nu zondagse volwassen kinderen eens hun eigen roeping voor de kerk begrijpen? In ieder geval komst zij daar veel te laat achter.

Wij moeten onze kinderen vroeg tot zelfstandig geven voor de kerk opwekken.

En minstens wanneer zij belijden doen en dus ook in elk ander opzicht verantwoordelijk voor zichzelf worden, behooren zij te beginnen met eigen contributies, plaats en andere gelden voor de kerk af te zonderen.

En dit nu moet naar vermogen geschieden, door ieder lid der gemeente. Een met vele goederen begregd lid moet zooveel naar vermogen geven als de arme en nooddriftige leden. Een man of vrouw met flinke zaken, inkomsten, en renten moeten zich het de grootste eer rekenen, wanneer zij veel bijdragen.

En wie wezenlijk met zijn hart en niet slechts met zijn hoofd godvruchtig is, handelt ook dies overeenkomstig. Maar dit nu behoort de praktijk van al onze leden te worden. En zoolang hieraan nog veel of weinig hapert, deugt ons kerkelijk leven bij ons niet.

Zoolang het geven voor de kerk nog veel meer als uitreiking van een almoes beschouwd wordt, dan als een heiligen plicht aan den Heere der gemeente, leeft men nog in een door en door ongezonde kerkelijke atmosfeer.

Gij moet uw schuldigen plicht om voor de instandhouding van uw kerkelijk leven naar vermogen bij te dragen, evensoo dringend op uw consciëntie voelen drukken, als ge dit gevoelt ten aanzien van de rekening van uw timmerman of meubelmaker.

Alleen zoo kunt gij met vrijmoedigheid den Heere vragen om een segen voor u en uw gezin onder de bediening des Woords en over al uw tijdelijke zaken.

Dit punt is zeer waard besproken te worden, en als "fel antipapisme" u niet in den weg staat, is op dit punt heel wat te leeren van Rome.

Officiële Berichten.

(Met verhoging uit het Kerkblad van 22 April '98.)

Vergadering der Classis Amersfoort, gehouden te Baarn 12 April 1898.

De vergadering wordt op gebruikelijke wijze door den praeses Dr. W. den Hengst geopend.

Uit het onderzoek der credentie-brieven blijkt, dat al de kerken weltevredenwoordig zijn. Ds. O. Los van Scherpenzeel, voor 't eerst in de Classe zitting nemende, wordt door den praeses welkom geheeten. Met blijdschap wordt vernomen, dat de gezondheidstoestand van Ds. van der Slijs van Baarn veel verbeterd is, en Z.Erw. deze week weer in zijn gemeente wenscht terug te keeren om den arbeid langzaam te hervatten.

Besloten wordt, het volgende voorstel ter Synodale tafel te brengen:

De Gereformeerde kerken houden op den avond van 31 Aug. voor de troonsbestijning van onze geëerbiedigde Koningin een ure des gebeds;

Bij de rondvraag van Art. 41 verneemt de vergadering met blijdschap, dat te Nieuw-Loosdrecht pogingen worden aangewend tot het bekomen van een leeraar. De Classis verzekert steun voor zooveel haar die mogelijk is, en wekt de broeders predikanten op, die geen consulent-schappen hebben, in de komende 3 maanden genoemde kerk met prediking te dienen.

De kerk van Oud Loosdrecht zal de volgende Classis tegen den zen Dinsdag in Juli samenroepen. Zoo zij in overleg met de deputaten voor spoedeisende zaken mocht oordeelen, dat het komend Agendum der Prov. Synode een vervroeging der Classis noodzakelijk maakt, dan zal zij de Classis bijeenroepen in het begin van Juni.

De assessor eindigt met dankzegging.

Buiteuland.

(Slot.)

Engeland. Waarom zoeken velen de Episcopale Godsdienstoefeningen?

Wij vreezen dat in de vrije kerken in Engeland het volgen, wat men noemt de "modern thought" mede de oorzaak is, dat men de Episcopale kerk verkiest boven een vrije gemeenschap. De "modern thought" en de "downgrade movement", dat is: de moderniserende beweging in Engeland, waartegen Spurgeon zoo krachtig te veldde troef, heeft ook de Episcopale kerk aangeroerd, maar niet zoo krachtig als de vrije kerken. De Romaniserende richting, die de meeste predikanten en bisschoppen der Anglicanische kerken volgen, heeft als remotestel gewerkt. Men is te veel verdiept in de studie van de leer en de ceremoniën van de Oude Engelse kerk, dan dat men de kronkelende der hedendaagse schriftcritiek zou kunnen volgen. Er zijn wel enkele Episcopale predikanten of geestelijken die de nieuwe school volgen: Men denke slechts aan de schrijvers van *Lux mundi*, doch hun getal is niet groot. Daarbij komt, dat ook wanneer een Episcopale predikant afwijkt in de leer, zijn hoorders eenigermate een tegengif daarvoor krijgen in het uitgebreide ritueel, dat hij gebruikt. Alles te zamen genomen, meenen wij, dat niet zozeer de schoone artistieke vormen van de Episcopale eredienst velen aantrekt, maar dat het felt, dat bij de Episcopale godsdienstoefeningen, het voorwerpelijke in de religie op den voorgrond treedt, zoodat in de prediking als in het ritueel, er toe brengt om zich af te wenden van het subjectieve van vele predikers onder de dissidenten.

Dr. Griffith John heeft door de Engelse bladen een som van f. 30.000 gevraagd om een hogere school op te richten, waarin een goede Engelse opvoeding kan gegeven worden, en een "college" voor de opleiding van predikanten en evangelisten, met een afdeling voor medische studenten, alles met het doel om het christianiseeren van China te bevorderen.

Dr. John meent dat groote veranderingen in China op til zijn. Hij is van oordeel dat men in China ingewortelde begrippen en conservatie gaaf prijsgeve; dat de Chinezen gaan twifelen aan de gegrondheid van hunne denkbeelden in zake het godsdienstige en het sociale leven; dat men geneigd is om datgene wat Protestantische Christenen beweten te onderzoeken en dat de hogere klassen wenschen een Engelse opvoeding te ontvangen en Engelse denkbeelden en gebruiken aan te nemen. Dr. John wil deze merkwaardige ommekeer gebruiken tot bevordering van de verbreiding van het Evangelie.

De f. 30.000, welke hij vraagt, wil hij besteden voor de oprichting van een school tot opleiding van evangelisten, die in China geboren zijn.

Wanneer men weet dat Dr. Griffith John gedurende drie en veertig jaren het Evangelie in China heeft verkondigd, en dat van hem het schoon getuigenis gegeven wordt, dat hij in zijn ijver en bekwaamheid op het zendingveld voor niemand behoeft onder te doen, dan heeft zijn woord wel waarde.

Dr. John heeft sedert 1873 in Hongkong gearbeid. Zijn arbeid in die plaats is alleen in 1882 afgebroken geweest, doordat hem een kort verlof was toegestaan. Wel noodigde men hem uit om Engeland te bezoeken en zou hij, wanneer hij aan die roepstem gehoor had gegeven, tot voorzitter van de Congregationalistische Unie zijn benoemd, — de hoogste onderscheiding die een Congregationalist kan te beurt vallen, — doch hij verkoos op zijn post te blijven.

Het is te begrijpen dat men in China, nu het blijkt dat men een speelbal is der Europeesche mogendheden, naar verandering staat. Make de Heere die zucht dienstbaar aan de komst van Zijn rijk.

Zweden. Leekendoop.

De radicale vrijzinnige richting in Zweden en Noorwegen heeft van af het jaar 1850 een verenigingspunt in een "vrije kerkelijke gemeente", die hare leden voornamelijk in Stockholm vindt. Onder leiding van den lector der Universiteit en volksvertegenwoordiger P. Waldenström, gelukte het van koning Oscar gedaan te krijgen,